

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 461

van **TINE VAN DER VLOET**

datum: 13 april 2016

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Persoonsvolgende financiering - Socioculturele toelage

Het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 over het flexibele aanbod meerderjarigen (FAM) zegt in artikel 23 het volgende over de socioculturele toelage: "Een FAM kent een gebruiker die gebruikmaakt van woonondersteuning en daarvoor de financiële bijdrage betaalt, vanuit zijn werkingssubsidies de socioculturele toelage toe, op voorwaarde dat de toelage besteed wordt door de gebruiker of zijn bewindvoerder voor activiteiten of diensten die bijdragen tot de sociale integratie of tot de handhaving ervan. Voor een gebruiker met motorische of zintuiglijke beperkingen bedraagt de toelage 2,2780 euro per nacht, vermeerderd met factor 1,65. Voor een gebruiker met lichte of matige mentale beperkingen bedraagt de toelage 1,4807 euro per nacht, vermeerderd met factor 1,65. Op jaarbasis wordt de socioculturele toelage begrensd tot respectievelijk maximaal 365 dagen of 366 dagen."

In artikel 47 van datzelfde besluit staat het volgende: "Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2016 en houdt op te bestaan op 31 december 2016."

Bij de nota bij het BVR transitie van 25 maart 2016 wordt over de socioculturele toelage echter het volgende gesteld: "Zolang de transitie naar een systeem van woon- en leefkosten niet volledig is afgerond betalen de voorzieningen socio-culturele bijdrage conform de van toepassing zijnde regelgeving." Betreffende deze woon- en leefkosten wordt het volgende vermeld: "De FAM, dat vergund is door het agentschap als zorgaanbieder, kan, na overleg met de gebruikers en hun vertegenwoordigers, bepalen op welke wijze ze voor de gebruikers, die op 1 januari 2017 financiële bijdragen betalen, in de periode van 1 januari 2017 tot 1 januari 2021 overgaan van een systeem van financiële bijdragen naar een systeem waarbij de gebruiker zelf instaat voor de woon- en leefkosten." In de nota wordt ook nog het volgende vermeld: "Bij nieuwe instromers wordt bepaald of de gebruiker de financiële bijdrage betaalt, dan wel zelf instaat voor de woon- en leefkosten."

1. Heeft de minister zicht op het aantal mensen dat de afgelopen jaren gebruikmaakte van een socioculturele toelage? Graag een opdeling per jaar.
2. In 2016 wordt van iedereen het bedrag van de persoonsvolgende financiering (PVF) bepaald.

Hoe wordt daarbij gekeken naar de socioculturele toelage? Wanneer die apart blijft bestaan voor huidige bewoners, zal ze dan wegvallen op het moment dat de cliënt omschakelt naar het systeem van financiële bijdrage?

3. Zullen nieuwe bewoners en cliënten die al overgeschakeld zijn op de financiële bijdrage op deze manier meer moeten betalen vanuit hun PVF voor activiteiten of diensten die bijdragen tot de sociale integratie? Zal het behouden van dit systeem ongelijkheid creëren tussen nieuwe instromers die een financiële bijdrage betalen en huidige cliënten met een soortgelijke handicap, die een socioculturele toelage krijgen?
4. Door in de besluitvorming rond FAM een einddatum in 2016 te zetten, kon in dit opzicht in een gelijke behandeling voor iedereen voorzien worden; dan zouden deze middelen voor de socioculturele toelage verdeeld kunnen worden over iedereen die een PVF krijgt toegezegd.

Om welke reden wordt dit nu uitgesteld? Was de omschakeling naar een PVF op 1 januari 2017 niet het uitgelezen moment om iedereen gelijk te schakelen?

5. Wanneer iemand in de periode van 1 januari 2017 tot 1 januari 2021 overschakelt van het systeem van financiële bijdrage naar het systeem van woon- en leefkosten, verliest hij zijn socioculturele toelage.

Verliest de voorziening op dat moment ook de toelage om die uit te keren?

6. Hoeveel bedraagt het totaal aantal middelen dat door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) voor de socioculturele bijdrage wordt uitgetrokken op dit moment? Wanneer deze middelen in de toekomst wegvallen, hoe zullen deze vrijgekomen middelen dan worden ingezet?

ANTWOORD

op vraag nr. 461 van 13 april 2016

van **TINE VAN DER VLOET**

1. In 2012 stapten 12 voorzieningen in het pilootproject multifunctioneel centrum (MFC). Eén voorziening meerderjarigen stapte in de voorloper flexibel aanbod meerderjarigen (FAM). In 2014 werden alle minderjarige (semi-) residentiële voorzieningen MFC en werden de eerste meerderjarige voorzieningen FAM. Vanaf 2015 zijn alle voorzieningen en diensten overgestapt naar hetzij MFC, hetzij FAM. Deze regelgevingen zijn overgangsregelingen naar de persoonsvolgende financiering en gaan uit van een eenvoudigere manier van financiering. De voorzieningen worden aan minder registratieverplichtingen onderworpen. Om het bedrag aan socio-culturele toelage te kunnen subsidiëren vraagt het VAPH jaarlijks de bedragen op. Hierbij geeft de voorziening het totaal bedrag aan socio-culturele toelagen. Ze dienen de nodige bewijzen wel ter beschikking te houden voor Zorginspectie, maar geen detail meer geven over de precieze verdeling over de verschillende gebruikers. Het VAPH kan bijgevolg het aantal personen die gebruik maken van de socio-culturele toelage niet meer rapporteren.
Om de vraag te beantwoorden kan wel teruggerepen worden naar de cijfers van 2013, respectievelijk 2011 voor die organisaties die eerder in FAM en MFC zijn ingestapt. In totaal kregen in 2013 7.213 personen een socio-culturele toelage.
2. Zoals u in uw vraag aangeeft gebeurt er momenteel een transitieoefening die ervoor zorgt dat alle meerderjarige zittende gebruikers, dus zij die momenteel reeds ondersteuning ontvangen, zicht krijgen op het hun toegekend persoonsvolgend budget. Dit zal uitgedrukt worden in een aantal zorggebonden punten. Binnen de transitieoefening worden alle personeelsmiddelen en werkmiddelen in rekening genomen. De socio-culturele toelage is een van de componenten van de werkmiddelen. Het ontwerp van transitiebesluit geeft aan dat gebruikers die residentieel verblijven en nog onder het stelsel van de wettelijke bijdrage vallen, recht blijven hebben op een socio-culturele bijdrage. Op termijn dienen alle gebruikers omgeschakeld naar het systeem van woon – en leefkosten. Zelf instaan voor woon – en leefkosten is trouwens een van de hoekstenen binnen het decreet persoonsvolgende financiering. Om deze omschakeling niet bruusk te laten gebeuren voorziet het ontwerp van transitiebesluit een overgangsperiode van 4 jaar. Gezien de voorwaarden om recht te hebben op de socio – culturele toelage dan verval, wordt deze niet meer voorzien.
3. Het wegvallen van de socio – culturele bijdrage bij overstap van het systeem van wettelijke bijdrage naar woon – en leefkosten was ook reeds het geval bij die gebruikers die reeds vanaf 1998 de overstap maakten van de residentiële zorg naar meer ambulante woon – en ondersteuningsvormen. Uit studies omtrent de inkomenssituatie van cliënten binnen beschermd – en begeleid wonen bleek dat dit geen noemenswaardig probleem vormde. Of personen in het stelsel van woon- en leefkosten meer of minder zullen moeten betalen, hangt sterk af van de individuele situatie, waarbij zorggebruik, zorgorganisatie en inkomen bepalende factoren zijn. Het toekennen van de socio – culturele bijdrage gebeurde steeds volgens de doelgroep (zwaarte van handicap). Ook hier kan de vraag bij gesteld of deze manier van toekenning nog strookt met de huidige visie in kader van persoonsvolgende financiering en inclusie. Op de manier waarop deze toelage werd besteed is er vanuit

het VAPH geen toezicht. De gebruiker diende deze niet noodzakelijk in te zetten in kader van de sociale integratie.

Nieuwe instromers hebben geen recht op deze toelage gezien ze onder het systeem van woon – en leefkosten vallen. De huidig zittende cliënten kunnen enkel in de overgangsperiode nog gebruik maken van deze toelage. Het betreft hier een uitdovende maatregel waarbij het, gezien de korte overgangsperiode, te verantwoorden is dat er een verschil is tussen deze twee groepen. Nieuwe instromers zijn tevens in de mogelijkheid om met de vergunde zorgaanbieder omtrent de ondersteuning op alle domeinen in onderhandeling te treden. Sociale integratie en vrije tijdsbeleving maken hiervan deel uit.

4. Het zelf instaan als gebruiker voor de woon –en leefkosten is een belangrijk principe binnen de persoonsvolgende financiering. Een omslag van het huidig stelsel van wettelijke bijdrage naar woon – en leefkosten betekent eveneens een wijziging binnen zowel de subsidiestructuur van het VAPH als een wijziging binnen de kostenstructuur van de voorzieningen. Ook de gebruikers dienen zich hieraan aan te passen. Dit gebeurt best na goede voorbereiding, afspraken tussen voorziening en gebruiker, en indien nodig evaluatie en bijsturing van de kostenstructuur binnen de voorziening. Een omslag op één moment was dus niet wenselijk. Heel deze operatie verloopt gefaseerd. Voorzieningen krijgen de gelegenheid om dit over een periode van 4 jaar te doen. Vanuit het VAPH zal de nodige monitoring worden opgezet zodat mogelijke knelpunten of opportuniteiten tijdig worden ontdekt en kunnen bijgestuurd worden.
5. Bij de transitieoefening worden de socio – culturele bijdrage mee in rekening genomen als werkingskost. Dit houdt in dat per flexibel aanbodcentrum deze toelage bevroren wordt. Het is deze bevroren toelage die mee opgeteld wordt met de werkingskost en eventuele vervoerskost. Deze middelen tesamen met de personele middelen worden gebruikt om de vouchers, die bestaan uit de zorggebonden en organisatiegebonden middelen, samen te stellen per FAM. Deze middelen gaan dus niet verloren, maar worden meegenomen in de transitie.
6. In 2015 werd € 3.426.293,19 uitgekeerd voor socio-culturele toelagen. In de overgang naar de regelgeving FAM werd dit bedrag vastgekleit, en zal dit dus voor 2016 eenzelfde bedrag zijn.